

Sälunda veta vi att jorden kretsade som en brinnande, flytande massa omkring solen, innan hennes yta genom afkylning stelnade till fast form, och att de neptuniska och vulkaniska krafterna varit inbegripna uti en evig kamp ända från den gråa forntid, då de första vattnen nedsänkte sig på jordskorpan och det första hafvet bildade sig. Den underjordiska elden har alltid reagerat mot sitt hopträngande omhölje och i de mångfaldigaste riktningar klufvit, sönderslitit och förskjutit detsamma, här bildat höjningar, der åter sänkningar och i ofta upprepad vaxling låtit bergskedjor uppstå ur hafvets sköte och sedan åter oceanens vågor rulla öfver forna länder.

Men på samma gång har äfven alltid vattnet, i förening med atmosfärens förvittrande inflytelser, varit sysselsatt med att förstöra eldens skapelser, söndersplittra högbergens upp-tornade klippblock, förvandla den söndersmulade stenen till allt mindre fragmenter och med strömmande kraft nedföra den till djupare trakter.

Den nuvarande jordskorpan är alltså produkten af strider, som måhända utsträcka sig öfver flera millioner år — strider, af hvilkas tidsföljd och vaxelverkningar, ruiner och minnesmärken geologen med allt större noggrannhet och växande kunskap dechiffrerar vår planets bildningshistorias underbara epos.

Men ett närmare ingående uti jordklotets historia ligger utom ändamålet med denna bok, som med särskildt intresse blott sysselsätter sig med den enda geologiska frågan, om vid alla dessa förändringar en fortskridande utveckling låter visa sig eller om förstörelseverket och återuppbyggandet kaotiskt vackla hit och dit; om eldens, vattnets och luftens krafter alltid blott hafva verkat blindt och tillfälligt eller om de tjenat en högste lagstiftare och ordnare till verktyg för att gestalta jorden till en allt fullkomligare vistelseort för ett allt fullkomligare och mera utbildadt lif.

Att det sednare är fallet — derpå gifver oss jordskorpan historia de mångfaldigaste och mest öfvertygande bevis. Genom alla revolutioner och omhvälfningar kunna vi följa ett planmessigt framåtskridande och öfverallt se vi skaparens hand, hvilken, ännu innan något organiskt lif fanns eller kunde finnas på jorden, redan träffade alla anstalter för att den längre fram i tiden skulle blifva dess bärarinna och uppehållarinna.